IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Petycji**
(nr 137)
z dnia 8 lutego 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Petycji (nr 137)

8 lutego 2023 r.

Komisja do Spraw Petycji, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Augustyn (KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, oraz posła **Sławomira Jana Piechoty (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Rodziny i Polityki Społecznej na dezyderat nr 206 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie zmiany ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego;

– rozpatrzenie uzupełnionej odpowiedzi Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na dezyderat nr 253 w sprawie samorządowych kolegiów odwoławczych;

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 259 skierowany do Ministra Finansów w sprawie zmian w przepisach dotyczących rozliczania podatku dochodowego przez rodziców samotnie wychowujących dzieci;

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 354 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (BKSP-144-IX-641/22);

– rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie umożliwienia dochodzenia roszczeń przez chrześniaków prezydenta II Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego (BKSP-144-IX-652/22);

– rozpatrzenie petycji w sprawie uchylenia art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 22 września 1995 r. o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1995 r. Nr 132, poz. 640) (BKSP-144-IX-654/22);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany przepisów dotyczących egzekucji komorniczej z renty socjalnej w zakresie dotyczącym należności innych niż należności alimentacyjne (BKSP-144-IX-650/22);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. po. 2261) oraz ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2022 r. poz.1683 ze zm.) w zakresie dotyczącym wprowadzenia wzorca statutu stowarzyszenia (BKSP-144-IX-653/22);

– rozpatrzenie projektów opinii:
– w sprawie zmian w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
– w sprawie zmian porządkujących w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
– w sprawie zmiany art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Bogumiła Dertkowska** zastępca dyrektora Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Konrad Miłoszewski** dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, **Szymon Wróbel** zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Anna Kledyńska** główny specjalista w Departamencie Legislacyjnym Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości, **Urban Szota** główny specjalista w Departamencie Prawa Gospodarczego Ministerstwa Sprawiedliwości, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich, **Krzysztof Pater** stały doradca Komisji oraz **Tomasz Kuszłejko** asystent przewodniczącego Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał** oraz **Małgorzata Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komunikacji Społecznej.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dzień dobry. Rozpoczynamy kolejne posiedzenie Komisji do Spraw Petycji. Rozpoczniemy go zgodnie z następującym porządkiem: punkt pierwszy, rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany przepisów dotyczących egzekucji komorniczej z renty socjalnej w zakresie dotyczącym należności innych niż należności alimentacyjne; punkt drugi, rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym w zakresie dotyczącym wprowadzenia wzorca statutu stowarzyszenia; punkt trzeci, rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Rodziny i Polityki Społecznej na dezyderat nr 206 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie zmiany ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; punkt czwarty, rozpatrzenie uzupełnionej odpowiedzi ministra spraw wewnętrznych i administracji na dezyderat nr 253 w sprawie samorządowych kolegiów odwoławczych; punkt piąty, rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 259 skierowany do Ministra Finansów w sprawie zmian w przepisach dotyczących rozliczania podatku dochodowego przez rodziców samotnie wychowujących dzieci; punkt szósty, rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 354 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny; punkt siódmy, rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie umożliwienia dochodzenia roszczeń przez chrześniaków prezydenta II Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego; punkt ósmy, rozpatrzenie petycji w sprawie uchylenia art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 22 września 1995 r. o zmianie ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw; punkt dziewiąty, rozpatrzenie projektów opinii: w sprawie zmian w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, w sprawie zmian porządkujących w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego i w sprawie zmiany art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.

Czy do takiego porządku posiedzenia państwo wnoszą jakieś uwagi? Proszę wybaczyć tę modyfikację, ale ona jest po prostu związana z tym, że tutaj życie niestety toczy się bardzo dynamicznie.

Jeśli nie ma żadnych uwag, to rozpoczynamy od petycji, którą przedstawi pani poseł Anita Kucharska-Dziedzic. Petycja jest w sprawie zmiany przepisów dotyczących egzekucji komorniczej z renty socjalnej w zakresie dotyczącym należności innych niż należności alimentacyjne.

Poseł Anita Kucharska-Dziedzic (Lewica):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, to jest petycja osoby fizycznej, która sugeruje byśmy się pochylili ze zrozumieniem i współczuciem dla osób, które mają zadłużenie, a utrzymują się z renty socjalnej. Proponuje nam, oczywiście bez podawania gotowych rozwiązań czy sugestii ustawowych, żebyśmy popracowali nad tym by zmniejszyć możliwość dochodzenia przez wierzycieli ze strony dłużnika, któremu wypłacana jest renta socjalna przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, owego długu.

W twej chwili kwoty z renty socjalnej są zajmowane na kwotę 237 zł i kwota wolna od tej egzekucji i potrąceń była w ostatnich latach podwyższana. Od 1 lipca 2017 r. kwota wolna od potrąceń egzekucji obowiązująca przy potrąceniu należności innych niż świadczenia alimentacyjne uległa podwyższeniu z wcześniejszych 50% najniższej emerytury lub renty do 75% tej kwoty. Rozwiązanie to, polegające na ustawowym określeniu kwot wolnych, obowiązuje od 1 lipca 2018 r. Osoba składająca petycję chciałaby, żeby w najbliższym czasie pobierano najwyżej 10% z renty socjalnej, jeżeli to nie są zadłużenia alimentacyjne.

Autor petycji powołuje się na to, że mamy trudne czasy i wzrastającą inflację, a renta socjalna jest nadal niska. Jednak z całym bólem, bo wiadomo, że reprezentuję lewicę i interesy osób, które pobierają renty socjalne, są mi szczególnie bliskie. Myślę, że większość z państwa miałaby pozytywny stosunek emocjonalny do tego, żeby jak najbardziej ułatwić funkcjonowanie i polepszyć poziom utrzymania się osób, które utrzymują się z renty socjalnej. Niemniej musimy także rozważyć kwestię, jak zabezpieczyć interesy wierzycieli i jak sprawić, żebyśmy za chwileczkę nie mieli kolejnego problemu społecznego, wynikającego z tego, że będą utrudnienia w udzielaniu pożyczek czy kredytów dla osób utrzymujących się z rent socjalnych ze względu na to, że będzie utrudniona egzekucja. Dlatego przy całym współczuciu i zrozumieniu sugerowałabym byśmy tę petycję odrzucili.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Kto z państwa zechce zabrać głos? Bardzo proszę.

Główny specjalista w Departamencie Legislacyjnym Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości Anna Kledyńska:

Dzień dobry. Wysoka Komisjo, nazywam się Anna Kledyńska, jestem głównym specjalistą w Departamencie Legislacyjnym Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Chciałam poinformować, że tożsamej treści petycja wpłynęła także do nas. Zajęliśmy, można powiedzieć, co do konkluzji identyczne stanowisko z tym, które przedstawiła pani poseł sprawozdawca, i z tym w zasadzie, które wynika z opinii eksperta Biura Analiz Sejmowych, z którą z uwagą się zapoznaliśmy. Wnioskodawcy – autorowi petycji zwróciliśmy uwagę na to, że kwoty wolne od potrąceń mimo wszystko podlegają corocznej waloryzacji na zasadach określonych dla emerytur i rent. Ponadto wskazaliśmy, że to uwzględnienie postulatu w petycji mogłoby prowadzić do nadmiernego uprzywilejowania dłużników kosztem wierzycieli, którzy obecnie również, tak jak całe społeczeństwo, znajduje się w trudnej sytuacji spowodowanej inflacją. Również byłoby to nie do końca sprawiedliwe wobec sytuacji tych dłużników, którzy się utrzymują z renty socjalnej, a płacą terminowo swoje zobowiązania i nie dopuszczają do tego, aby przeciwko nim zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne. Poza tym byłoby to w konsekwencji, tak jak powiedziała pani poseł sprawozdawca, też się z tym w pełni zgadzamy, że byłoby to nie do końca korzystne dla samych dłużników, ponieważ w czasie np. zawieszenia postępowania egzekucyjnego nadal rosłyby zobowiązania z tytułu odsetek, ponieważ samo zawieszenie tego postępowania nie powoduje upadku zajęć.

W konkluzji wskazaliśmy, również tutaj w odpowiedzi, że zarówno Rada Ministrów jak i parlament podejmuje szereg inicjatyw, żeby wspomóc obywateli w tej trudnej aktualnie sytuacji, m.in. wspomnieliśmy o ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym, ustawie z dnia 9 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, ustawie z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom. Również o działaniach podejmowanych w ramach tzw. tarczy solidarnościowej, w której przewidziano

m.in. zamrożenie cen energii elektrycznej w 2023 r., ale najważniejszym chyba działaniem są działania wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu dla emerytów i rencistów, a także ustawy z dnia 26 maja 2022 r., o kolejnym w 2022 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym. Jest to także realna pomoc i ona również obejmuje osoby, które uzyskują renty socjalne. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Wojciechowski. Bardzo proszę.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, zgadzam się z panią poseł sprawozdawcą, że to będzie miało również wpływ na sytuację samych osób, które takie świadczenia pobierają. W tej chwili jedną z takich funkcji, z których korzysta normalnie człowiek, jest też możliwość zakupu na raty, jakichś niewielkich kredytów, za które się coś finansuje, nie wiem, remont mieszkania. Być może właśnie te osoby mają nawet nieco większe potrzeby w tym zakresie niż pozostałe osoby. Natomiast podwyższenie tej kwoty do pełnej wysokości spowodowałoby utratę jakiejkolwiek zdolności kredytowej tych osób, a przy zasiłku chyba nie o to chodzi. Jednak czy ten zasiłek, czy to jest renta, czy wszystkie te, które są określane jako socjalne, to nie tylko, żeby na dzisiaj wystarczyło, bo na jakieś minimalne koszty zakupu żywności i minimalne koszty zakupu jakiejkolwiek odzieży, tylko również jakieś możliwości funkcjonowania tego socjalnego, ale jednak funkcjonowania. Wydaje mi się, że w tym wypadku wiele osób by taką możliwość mogło stracić. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Ktoś z państwa jeszcze? Poproszę o opinię naszego stałego doradcę, pana Krzysztofa Patera.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Myślę, że wszystkie argumenty zostały powiedziane. Absolutnie popieram wszystkie.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Pani poseł, proszę powtórzyć rekomendację.

Poseł Anita Kucharska-Dziedzic (Lewica):

Rekomenduję odrzucenie petycji.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Czyli nie uwzględniamy żądania zawartego w treści petycji.

Poseł Anita Kucharska-Dziedzic (Lewica):

Dokładnie.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do kolejnej petycji. Tym razem również poprosimy o głos panią poseł Anitę Kucharską-Dziedzic, a rozpatrzymy petycję w sprawie zmiany ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym w zakresie dotyczącym wprowadzenia wzorca statutu stowarzyszenia. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Anita Kucharska-Dziedzic (Lewica):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, mam nadzieję, że państwo podzielicie opinię, którą państwu przedstawię, związaną z tą petycją. Jest to petycja Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych z postulatem wprowadzenia do porządku prawnego przepisów, które pozwalałyby na tworzenie i rejestrację stowarzyszeń z osobowością prawną za pomocą systemu teleinformatycznego, wzorowanych na regulacjach dotyczących elektronicznego tworzenia i rejestracji podmiotów gospodarczych tzw. system S24.

Wnioskodawca, czyli Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych lobbuje za tą zmianą już od kilku lat. Złożyła także petycję do wiceprezesa Rady Ministrów przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego pana ministra Piotra Gliń-

skiego, było to w 2021 r. Wówczas pan minister powiedział, że rzeczywiście to jest doskonały pomysł i życzył sukcesów. Natomiast nie wystąpił z żadną inicjatywą legislacyjną. W takim przypadku z taką inicjatywą legislacyjną łącznie z petycją wystąpiła do nas Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych z sugestią żebyśmy wystąpili w tej sprawie jako Komisja do Spraw Petycji, przedstawiając w załączniku do owej petycji propozycje zmian ustawowych.

Rejestracja stowarzyszeń w tej chwili wymaga wybrania się do KRS-u. Teoria jest taka, że od decyzji o podjęciu założenia stowarzyszenia przy prowadzeniu tej ścieżki formalnej w przypadku ludzi, którzy zakładają stowarzyszenie, KRS ma 7 dni na wydanie decyzji. Praktyka jest taka i ona jest potwierdzona ze stanem faktycznym, że niestety trwa to średnio kilkanaście tygodni. Mogę to sama potwierdzić z autopsji. Wiem, bo jestem także związana bardziej… Chyba moja kariera jest wielokrotnie dłuższa w organizacjach pozarządowych niż w parlamencie. Są już dobre praktyki właśnie związane z rejestracją spółek w systemie S24, idzie to szybko, sprawnie. Dla dobra obywateli, którzy prowadzą interesy, dla dobra obywateli, którzy prowadzą organizacje pozarządowe, chcieliby się zrzeszać i działać na polu społeczeństwa obywatelskiego, byłoby to także świetne rozwiązanie, zwłaszcza, że mamy już wypróbowane narzędzia.

W związku z tym Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych łącznie z petycją złożyła nam załącznik i zasugerowała wejście na tę ścieżkę legislacyjną. Zasugerowała również, że być może powinien także powstać załącznik, rozporządzenie ministra. W tym miejscu jest tylko ewentualnie wątpliwość BAS-u, który to powinien być minister, który wydałby taki wzór ramowego statutu dla stowarzyszeń, które chciałyby wstąpić na tę ścieżkę rejestracji elektronicznej. Ten wzór rozporządzenia, wzór statutu nie jest oczywiście elementem projektu zmian ustawowych.

Dlatego mam taką rekomendację i mam do państwa gorącą prośbę, byśmy jako Komisja do Spraw Petycji przedstawili tę inicjatywę ustawodawczą. Chyba to nie budzi specjalnych, mam nadzieję, że nie budzi, ale oczywiście z chęcią odpowiem, jeżeli będą państwo mieli wątpliwości by taką inicjatywę podjąć i rzeczywiście ułatwić obywatelom rejestrację stowarzyszeń drogą teleinformatyczną. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję, pani poseł. Zaraz sprawdzimy, czy budzi, czy nie budzi. Otwieram dyskusję. Kto z państwa chce zabrać głos? Nie budzi, jednak nie budzi. Pan poseł, bardzo proszę.

Poseł Bolesław Piecha (PiS):

Dziękuję bardzo. Oczywiście mam pytanie, jako że jestem nowym członkiem Komisji, więc trudno mi się wypowiadać co do procedury. Jasnym jest, że to jest bardzo ciekawa inicjatywa. W rozwoju oczywiście sieci teleinformacyjnych wiele rzeczy przechodzi na drogę cyfrową. Natomiast pytanie jest o inicjatywę ustawodawczą. Rozumiem, że stowarzyszenia pożytku publicznego raczej nie występują z taką propozycją, bo wymagałoby to zebrania odpowiedniej liczby podpisów, więc sprawa jest po stronie Sejmu albo rządu. Z tego co rozumiem, pan premier Gliński się do tego przychylił, a to, że nie podjął decyzji, to pewnie ma wiele innych obowiązków. To nie jest też tak, że akurat zrobił to gdzieś świadomie.

Mam pytanie do naszych doradców, czy taka droga… Czy Komisja jest uprawniona do wystąpienia z taką inicjatywą, czy też musi to być grupa posłów? Czy też powinno to być jednak rządowe przedsięwzięcie?

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Panie pośle, myślę, że każda z tych dróg, którą pan wskazał, jest słuszna. Tym razem jesteśmy w komisji petycji i to obywatele zwracają się do komisji petycji.

Czy ktoś jeszcze z państwa? Bardzo proszę.

Poseł Anita Kucharska-Dziedzic (Lewica):

Pan poseł pytał doradców, ja odpowiedziałam, ale myślę, że tak dobrze by było.

Poseł Bolesław Piecha (PiS):

Chyba nie. Pani poseł jest z Lewicy, a ja mam ograniczone zaufanie.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Proszę zobaczyć, myślałam, że nie budzi, a jednak budzi.

Nasz stały doradca pan Krzysztof Pater, proszę.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

W sytuacji, kiedy do Komisji wpływa petycja, Komisja może podjąć inicjatywę w zakresie, który obejmuje petycja, a nawet także w zakresie, który wynika…

Głos z sali:

Zdarzało się…

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Tak, w przeszłości zdarzało się, że decyzja była jakoś zdefiniowana w trakcie prac Komisji. Okazywało się, że żeby to wszystko było spójne, trzeba trochę wyjść poza granice petycji, to wtedy oczywiście było to także przedmiotem inicjatywy ustawodawczej Komisji.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Rozumiem więc, że jest rekomendacja pani poseł sprawozdawcy, abyśmy taką inicjatywę podjęli.

Poseł Anita Kucharska-Dziedzic (Lewica):

Tak, abyśmy podjęli. To są chyba też sytuacje, które Komisja do Spraw Petycji lubi, że obywatele razem z petycjami przedstawiają nam gotowe rozwiązania, które były już konsultowane przez środowisko, a nie tylko są samą propozycją, nie wiem, osoby fizycznej. Tutaj mamy Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych, która w tej petycji także przedstawiła sposób, formułę i wyniki konsultacji, które prowadziła w środowisku organizacji pozarządowych. Do tego dołączyła w postaci załącznika gotowy projekt. Czyli to są takie sytuacje, które chyba pokazują profesjonalne przygotowanie, które też chyba, znaczy mam nadzieję, spotka się z naszym życzliwym przyjęciem i chęcią współpracy między naszą władzą ustawodawczą a obywatelami, społeczeństwem obywatelskim, całym sektorem organizacji pozarządowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Niewątpliwie mamy bardzo precyzyjną sytuację, ponieważ wiemy czego się od nas oczekuje, ale dopiero teraz uruchamiamy całą machinę legislacyjną i zobaczymy co z tego wyniknie.

Czy wobec rekomendacji byśmy podjęli inicjatywę ustawodawczą zgodnie z sugestią autora petycji i rekomendacją pani poseł, jest jakiś sprzeciw? Nie słyszę. Dziękuję. Czyli w ten sposób dzisiaj, kończymy tę pracę, a przyjmujemy wniosek o podjęcie inicjatywy legislacyjnej. Dziękuję bardzo.

W następnym punkcie mamy rozpatrzenie odpowiedzi ministra rodziny i polityki społecznej na dezyderat nr 206 skierowany do prezesa Rady Ministrów w sprawie zmiany ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego. Kto z państwa? Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Konrad Miłoszewski:

Dzień dobry raz jeszcze. Konrad Miłoszewski dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, odpowiadając i też starając się maksymalnie syntetycznie ująć tę odpowiedź, która została nam przekazana do opracowania w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości, ale także po zasięgnięciu opinii szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, wskazuje na istotę tej ustawy, która została uchwalona w dniu 23 lutego 1991 r. Chodzi tutaj o to, żeby uznać za nieważne orzeczenia wydane przez polskie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub przez organy pozasądowe w okresie od rozpoczęcia ich działalności na ziemiach polskich, począwszy od 1 stycznia 1944 r. do 31 grudnia 1989 r. Przy czym należy zwrócić tutaj uwagę, że tak naprawdę analizując przepisy ustawy mamy tutaj do czynienia z aspektem związanym z pozbawieniem wolności. Stwierdzenie nieważności takiego orzeczenia następuje

na wniosek rzecznika praw obywatelskich, ministra sprawiedliwości, prokuratora, bądź też osoby represjonowanej. O takim orzeczeniu orzeka sąd okręgowy albo wojskowy sąd okręgowy.

Petycja dotyczy zmian w art. 8a tejże ustawy, czyli chodzi o przymus służby wojskowej w okresie od 1 listopada 1982 r. do 28 lutego 1983 r. Autorzy petycji – Wysoka Komisja podzieliła też argumentację autorów petycji – uważają, żeby ten okres został wyeliminowany z tego przepisu po to, ażeby jak najszerzej ten przepis objął swoim oddziaływaniem krąg adresatów.

W tym momencie należy tak pokrótce wskazać na rys historyczny związany z kształtowaniem się brzmienia tego przepisu. Otóż w Sejmie VII kadencji, Senat złożył inicjatywę ustawodawczą i efektem tej inicjatywy był projekt ustawy o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego. W tym projekcie zaproponowano właśnie brzmienie art. 8a, zgodnie z którym osobie, która pełniła służbę wojskową do której odbycia została zobowiązana pod pozorem wykonania ciążącego na niej obowiązku obrony za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, w szczególności w wojskowym obozie specjalnym przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę. Tutaj właśnie tak naprawdę kluczowym elementem stało się to określenie czasu, który mógłby zostać wpleciony w ten przepis po to, żeby przepis nie budził jakichkolwiek wątpliwości w zakresie tego sformułowania w postaci „wojskowy obóz specjalny”.

Z posiadanych informacji wynika, że właśnie w okresie od 1 listopada 1982 r. do 28 lutego 1983 r. funkcjonowały te obozy specjalne. Generalnie było to związane z tym, że to była jedna z form represji po wprowadzeniu stanu wojennego i w skrócie rzecz ujmując, ona polegała na powoływaniu żołnierzy rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych i była stosowana wobec opozycji przez władze komunistyczne właśnie we wspomnianym okresie, i co wynikało z tego, że władza komunistyczna rezygnowała z internowania. Zatem ten okres został doprecyzowany w tym przepisie.

Jak już wspomniałem, istotą tej ustawy jest to, ażeby przewidzieć prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia jedynie za różne formy faktycznego pozbawienia wolności, które są konsekwencją wydania stosownych orzeczeń różnych organów państwa komunistycznego. Jak przeanalizujemy poszczególne przepisy tej ustawy, to właśnie będziemy w stanie zauważyć, że tam w normach zawartych w poszczególnych artykułach pozbawienie wolności bądź też jej ograniczenie przewija się dosyć często. Krótko mówiąc, oprócz kwestii związanych ze stanowiskiem, tak jak wspomniałem, minister sprawiedliwości także wsparł nas swoją wiedzą w zakresie tej tematyki z racji tego, że argumentacja i w ogóle tematyka tej ustawy pozostaje poza zakresem świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych jest to, jak gdyby, forma odszkodowawcza. Przepisy Kodeksu postępowania karnego, organ orzekający, czyli w tym przypadku sąd okręgowy czy też sąd wojskowy, to są kwestie, które przynależą do resortu sprawiedliwości, który stwierdził, w skrócie rzecz ujmując, że bardzo problematyczne byłoby dookreślenie kręgu osób, które byłyby objęte tą regulacją. Zważywszy na to, że nie mówimy tutaj właśnie o tym okresie od 1 listopada do lutego, który jest wskazany w petycji i także trzeba mieć na uwadze fakt, że około 2 tys. osób w marcu 1968 r. było kierowanych do kompanii polowych. Grudzień 1970 r. to też były osoby, które zostawały powoływane do służby wojskowej. Liczba tych osób wymagałaby precyzyjnego i rzetelnego oszacowania, bowiem w tym momencie minister sprawiedliwości z racji tego, że nie posiada takich danych nie jest w stanie ich jednoznacznie uwidocznić.

Natomiast jeżeli chodzi o wysokość odszkodowań, tak samo mamy do czynienia też z wielką niewiadomą, bo tak naprawdę o wysokości odszkodowania decyduje sąd. Zatem też obciążenie dla Skarbu Państwa pozostaje kwestią niewiadomą.

Podsumowując, z racji tego, że mamy tutaj do czynienia z kwestią związaną z pozaubezpieczeniowym charakterem tejże petycji, w ministerstwie rodziny, podkreślam, w ministerstwie rodziny nie są prowadzone prace związane ze zmianą przedmiotowej regulacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję panu dyrektorowi. Petycję referował pan poseł Marcin Duszek. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Poprosiłbym naszego stałego doradcę pana Krzysztofa Patera o stanowisko.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Odpowiedź jest bardzo wyczerpująca. Po drugie, gdyby Komisja nawet chciała podjąć inicjatywę ustawodawczą, to ona jest niemożliwa. Projekt ustawy jest niemożliwy do przygotowania siłami Komisji, dlatego że nie ma możliwości wyszacowania, przy tak płynnym kryterium, skutków finansowych. W związku z tym proponowałbym przyjęcie odpowiedzi i zakończenie prac poprzez nieuwzględnienie żądania zawartego w petycji.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Nie zakończenie, tylko przyjęcie odpowiedzi. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Czy wobec rekomendacji by przyjąć odpowiedź ministra rodziny i polityki społecznej na dezyderat nr 206 są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła odpowiedź.

W punkcie następnym, proszę przedstawiciela ministra spraw wewnętrznych i administracji o przedstawienie uzupełniającej odpowiedzi na dezyderat nr 253 w sprawie samorządowych kolegiów odwoławczych. Kto z państwa? Pan. Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Szymon Wróbel:

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, nazywam się Szymon Wróbel, jestem zastępcą dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Ministerstwa…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Przepraszam bardzo, gdyby pan mógł mieć bliżej mikrofon, to będziemy pana lepiej słyszeć.

Zastępca dyrektora departamentu MSWiA Szymon Wróbel:

Oczywiście. Szymon Wróbel zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej MSWiA. Uzupełnione stanowisko odnośnie do przekazanej petycji minister przedstawił w grudniu roku ubiegłego. Szczegółowo postaraliśmy się, na ile to oczywiście było możliwe ze względu na charakter tej petycji, odnieść się do propozycji w niej zawartych.

Jeśli państwo pozwolą, to chciałbym się skoncentrować na samej konkluzji, ponieważ w podsumowaniu poszczególnych punktów to się przewija wielokrotnie. Propozycje, które zostały zawarte w petycji one de facto mają charakter pewnego rodzaju reformy orzecznictwa drugoinstancyjnego w sprawach samorządowych reformy ustrojowej. W bardzo wielu punktach są sformułowane ogólnikowo i w sposób często niewystarczająco uzasadniony. Uniemożliwia to głębsze odniesienie się do niektórych postulatów ze względu na ich bardzo skondensowany i hasłowy charakter. Tego typu zmiany dotyczące de facto kwestii organizacji samorządowych kolegiów odwoławczych, począwszy od likwidacji Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, poprzez likwidację pozaetatowego członkostwa w kolegiach, wprowadzenie kadencyjności wiceprezesów w kolegiach, aż po pewne usprawnienia związane z przydziałem spraw. Są to tego typu propozycje, bardzo szerokie, od takich bardzo drobnych do bardzo istotnych, które rzutują w ogóle na funkcjonowanie tej instytucji. Autor petycji opiera swoją petycję na pewnych doświadczeniach, ocenie funkcjonowania Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie, gdzie była przeprowadzona kontrola, wyszły pewne nieprawidłowości i została sformułowana petycja.

W naszej ocenie, tak szerokie zmiany powinny być poprzedzone głębszymi analizami z udziałem samego zainteresowanego środowiska, czyli przedstawicieli SKO, jak również przedstawicieli strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, po to, żeby po prostu poważnie rozmawiać o tego typu rzeczach.

Dlatego w naszej ocenie, podjęcie prac nad wprowadzeniem tych regulacji jest niezasadne. Prosimy o przyjęcie tej uzupełnionej odpowiedzi. Tak jak mówiłem, staraliśmy się odnosić do poszczególnych punktów, na ile to było możliwe. Jest to zawarte w naszej odpowiedzi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję, panie dyrektorze. Petycję referowała pani przewodnicząca Anna Pieczarka. Bardzo proszę o pani stanowisko.

Poseł Anna Pieczarka (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni zaproszeni goście, tak jak wskazał pan dyrektor, pan minister podtrzymuje stanowisko zawarte we wcześniejszej odpowiedzi. Uzupełniając jednocześnie i wskazując, że w ocenie ministerstwa podjęcie inicjatywy legislacyjnej w oparciu o przedmiotową petycję jest niezasadne. Tak jak przedmówca wskazał, jest to uzupełnienie do wniosku, więc ta informacja jest bardzo szczegółowa, bardzo szeroka. W związku z tym na tym etapie, w moim odczuciu, zamyka sprawę.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Kto z państwa? Pan Marek Wójcik. Bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Marek Wójcik, Związek Miast Polskich. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, też przyłączam się do tych głosów, które przed chwilą padły, że ta petycja wywoływałaby kompleksową zmianę ustrojową.

Natomiast chcę zwrócić uwagę, w ogromnym skrócie, szanując państwa czas, tylko na jeden element, który, moim zdaniem, można byłoby rozstrzygnąć i nie wymagałby zmiany o tak znaczącym charakterze. Chodzi o to, że większość samorządowych kolegiów odwoławczych jednak ma pewien problem z dotrzymaniem terminów ich obowiązujących na rozpatrywanie spraw. Jako środowisko samorządowe od dosyć dawna postulowaliśmy, aby umożliwić rozpatrywanie niektórych kategorii spraw jednoosobowo, ale nie chcę tego rozwijać. SKO mają też pewne kłopoty natury kadrowej. W związku z tym, że przecież kontrolę nad orzecznictwem SKO sprawują sądy administracyjne, w związku z tym nie byłoby tu dwuinstancyjności, rzecz jasna, która też obowiązuje. W związku z tym, nie byłoby żadnego problemu, jeżeli obywatele uznawaliby, że takie orzeczenie SKO podjęte jednoosobowo jest sprzeczne z interesami, żeby dochodzić swoich praw w sądach administracyjnych.

Moim zdaniem, ten element petycji warto byłoby jednak rozważyć, dlatego że on spowodowałby to, czego oczekują mieszkańcy i nie ukrywam także organy jednostek samorządu terytorialnego, więc szybsze rozpatrywanie spraw. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby się jeszcze odnieść? Czy pan dyrektor zechciałby się odnieść do tego postulatu, właśnie tego punktowego, aby wybrane kategorie spraw rozpatrywane były w składzie jednoosobowym?

Zastępca dyrektora departamentu MSWiA Szymon Wróbel:

Samorządowe Kolegium Odwoławcze, jak sama nazwa wskazuje, jest organem kolegialnym, więc wprowadzenie jednoosobowego orzecznictwa stałoby w sprzeczności z charakterem tego organu. Jest to pierwsza uwaga.

Natomiast znamy praktykę funkcjonowania SKO i wiemy, że często właśnie bywa tak, że w zasadzie jest członek sprawozdawca, który po prostu daną sprawę opracowuje. Pozostałe osoby w ramach tego składu orzekającego nie wnikają tak głęboko jak członek sprawozdawca. Oczywiście biorą udział w rozpatrywaniu tej sprawy, co angażuje ich w ten proces – muszą złożyć podpisy na odpowiednim rozstrzygnięciu. Pytanie, na ile rzeczywiście to by przyspieszyło rozpatrywanie tych środków odwoławczych i jaki byłby ewentualnie skutek co do jakości tego orzecznictwa. Tryb kolegialny jednak daje pewne cienie możliwości takiego głębszego wniknięcia w sprawę też przez inną osobę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję panu dyrektorowi. Czy ktoś jeszcze z państwa chciałby dodać coś od siebie? Nie słyszę. Jest rekomendacja by przyjąć uzupełnioną odpowiedź ministra spraw wewnętrznych i administracji na dezyderat nr 253. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła odpowiedź.

Myślę, że kwestia tego postulatu jest do dalszej dyskusji, ale, tak jak pan dyrektor wskazał, jest pewien formalny wymóg i pewna formalna konstrukcja. Natomiast praktyka może oczywiście prowadzić do tego i to pewnie nie tylko w samorządowych kolegiach, że jest ten sprawozdawca i to on ma kluczowe zadanie do przedstawienia sprawy i zaproponowania rozwiązań.

Szanowni państwo, w kolejnym punkcie proszę przedstawiciela ministra sprawiedliwości o przedstawienie odpowiedzi na dezyderat nr 259 w sprawie zmian w przepisach dotyczących rozliczania podatku dochodowego przez rodziców samotnie wychowujących dzieci. Bardzo proszę.

Główny specjalista w Departamencie Prawa Gospodarczego Ministerstwa Sprawiedliwości Urban Szota:

Dzień dobry. Nazywam się Urban Szota, pracuję na stanowisku głównego specjalisty w Departamencie Prawa Gospodarczego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, na wstępie przypomnę, że dezyderat w sprawie zmian dotyczących rozliczania podatku dochodowego przez osoby samotnie wychowujące dziecko był skierowany do ministra finansów, który udzielił już odpowiedzi, a sprawa została w tym zakresie zakończona na posiedzeniu Komisji w dniu 4 października 2022 r. Do ministra sprawiedliwości dezyderat został przekazany przez Ministerstwo Finansów jedynie w części dotyczącej egzekucji alimentów.

Ministerstwo Sprawiedliwości podtrzymuje stanowisko, które zostało przedstawione w odpowiedzi pisemnej z 9 listopada 2022 r. Co do ściągalności alimentów mogę tylko zwrócić uwagę, że od momentu wdrożenia reformy systemu egzekucji sądowej w 2019 r. obserwujemy stopniową poprawę skuteczności egzekucji, dotyczy to także w niektórych sytuacjach zwłaszcza alimentów. Szczegółowe dane zostały przedstawione właśnie we wskazanej odpowiedzi pisemnej. Nadmienić także warto, że tę reformę komorniczą poprzedziła wcześniejsza zmiana w zakresie penalizacji uchylenia się od obowiązku alimentacyjnego, polegająca na usunięciu z opisu czynu zabronionego znamienia uporczywości, a wiążąc odpowiedzialność sprawcy niealimentacji z wysokością zadłużenia.

Ponadto w art. 209 § 4 Kodeksu karnego wprowadzony został dodatkowy mechanizm motywujący dłużników do realizacji obowiązku, polegający na przyjęciu, że nie podlega karze sprawca czynu, który nie później niż przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego uiścił w całości zaległe alimenty. W efekcie tych zmian z jednej strony wzrosła liczba postępowań karnych kierowanych przeciwko osobom uchylającym się od alimentów, ale także znaczna poprawa ściągalności tychże alimentów, też na rzecz funduszu alimentacyjnego.

Niezależnie od tych wszystkich omówionych tutaj zmian w Ministerstwie Sprawiedliwości nieustannie podejmowane są działania w kierunku dalszej poprawy w zakresie skuteczności egzekucji, w tym oczywiście ściągalności alimentów. Przykładowo, prace zmierzające do tego celu prowadzone są w ramach procedowanego w Sejmie projektu ustawy zmieniającej Kodeks postępowania cywilnego oraz inne ustawy (to jest druk sejmowy 2650). Projekt ten jest po pierwszym czytaniu w Sejmie i został skierowany do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach, a następnie do Podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa cywilnego.

Na czym polegają te zmiany. Chodzi o zmianę art. 1025 Kodeksu postępowania cywilnego, który reguluje podział kwoty uzyskanej z egzekucji, które, w naszej ocenie, w niedostatecznym stopniu uwzględniały, czy uwzględniają interesy wierzycieli alimentacyjnych. Najogólniej chodzi o to, aby wierzyciele alimentacyjni mieli możliwość egzekwowania należnych im w przyszłości rat alimentacyjnych, także po sprzedaży najcenniejszego składnika majątkowego od dłużnika jakim jest nieruchomość. Jednak, żeby to osiągnąć konieczne jest dokonanie zmian w tym art. 1025 w ten sposób, aby inaczej zaszeregować należności alimentacyjne, a dokładnie, żeby miały one pierwszeństwo przed należnościami wierzycieli, którzy prowadzili egzekucję.

Wspomniałbym jeszcze o projekcie zmiany ustawy Kodeks rodzinny opiekuńczy, który jest oznaczony w wykazie prac legislacyjnych numerem UD261. Ten projekt zakłada

wprowadzenie nowej formy świadczenia alimentacyjnego, jaką jest natychmiastowe świadczenie alimentacyjne, które miałoby postać nakazu zapłaty. Z tego co wiem, projekt jest po Komitecie Społecznym Rady Ministrów i oczekuje teraz na skierowanie na Komitet Stały Rady Ministrów.

Byłyby to najważniejsze informacje co do opracowanych w Ministerstwie Sprawiedliwości zmian czy propozycji. Szczegółowe informacje są zawarte w odpowiedzi pisemnej, tak że proszę o przyjęcie tejże odpowiedzi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Petycję referował pan poseł Robert Obaz. Nasz stały doradca pan Krzysztof Pater wskazuje także na kwestię, o której pan powiedział na początku, że jest to uzupełnienie do odpowiedzi podstawowej udzielonej przez ministra finansów i to była tylko ta kwestia, którą pan dodatkowo wyjaśniał. Pan Krzysztof Pater rekomenduje przyjęcie odpowiedzi.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę, zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła odpowiedź ministra sprawiedliwości na dezyderat 259.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Bardzo proszę pana przewodniczącego Rafała Bochenka o przedstawienie petycji w sprawie zmiany art. 354 § 2 ustawy Kodeksu cywilnego.

Poseł Rafał Bochenek (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, mam zaszczyt przedstawić petycję, która jakiś czas temu wpłynęła do naszej Komisji. Dotyczy ona zmiany jednego z podstawowych artykułów w Kodeksie cywilnym jakim jest art. 354. Chciałem go zacytować, ponieważ to jest artykuł, który reguluje wszystkie stosunki cywilnoprawne, stosunki zobowiązaniowe, które są zawierane w polskim porządku prawnym.

Otóż § 1 art. 354 brzmi: „Dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje, także w sposób odpowiadający tym zwyczajom". Jest to § 1.

§ 2. brzmi: „W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel". § 2 ma dosłownie to jedno jedyne zdanie.

Generalnie ten przepis jest obudowany też dość rozbudowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, jak należy interpretować działanie dłużnika, wierzyciela, jak powinni współdziałać przy realizacji poszczególnych świadczeń, zobowiązań. Natomiast osoba wnosząca petycję proponuje, aby ten § 2, to jedno zdanie, które dotyczy właśnie współdziałania wierzyciela przy realizacji zobowiązania, nieco bardziej, jak twierdzi, rozbudować i uściślić.

Przeczytam może tę propozycję, bo ona jest dosyć skomplikowana. Osoba wnosząca petycję proponuje dodanie i uściślenie przepisów w następujący sposób, poprzez zawarcie sformułowania o treści: „skuteczne wszczęcie egzekucji komorniczej z wniosku uprawnionego wierzyciela pozostaje dopuszczalne wyłącznie:

1) po uprzednim bezskutecznym wezwaniu dłużnika do spełnienia zobowiązania w zakreślonym terminie, jeżeli w wyżej wskazanym zakresie:

2) nie występuje nieusuwalna przeszkoda dla wierzyciela w postaci braku wiedzy o miejscu pobytu i adresie zamieszkania dłużnika i/lub nastręczająca ponad miarę trudność w ustaleniu tegoż miejsca przebywania bądź zamieszkania, a każda zwłoka groziłaby niepowetowaną stratą i szkodą, czy uzasadnioną obawą co do ukrycia, bądź wyprowadzenia majątku przez dłużnika, i gdy

3) w szczególności nie doszło do popadnięcia w zwłokę przez wierzyciela w zakresie wymaganego współdziałania w wykonywaniu zobowiązania i przyjęcia świadczenia".

Jest to takie bardzo, bardzo duże uszczegółowienie tegoż przepisu. Natomiast generalnie, szanowni państwo, po szczegółowej analizie i opinii prawnej, nasi eksperci i również Biuro Analiz Sejmowych jednoznacznie sugeruje i zwraca uwagę, iż obwarowanie tego przepisu dodatkowymi warunkami i nałożenie dodatkowych obowiązków na wierzyciela, który chciałby dochodzić swoich zobowiązań, czy swoich świadczeń wynikających z zawartych zobowiązań może prowadzić do tego, iż realizacja tych świadczeń może okazać się w pewnym momencie niemożliwa lub też znacznie utrudniona.

Uzależnienie właśnie czy to wszczęcia postępowania sądowego albo egzekucyjnego zmierzającego do przymusowej realizacji obowiązku wynikającego z zobowiązań cywilnoprawnych może przyczynić się, poprzez te dodatkowe warunki, do tego, iż realizacja tych świadczeń po prostu będzie niewykonalna, a wręcz te świadczenia będą nieegzekwowalne. W związku z tym nasi eksperci sugerują, aby tych postulatów nie uwzględniać w dalszych pracach legislacyjnych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Również pan Krzysztof Pater nasz stały doradca rekomenduje by nie uwzględnić żądania zawartego w petycji z tych względów, które także przedstawiał pan przewodniczący Bochenek.

Czy wobec rekomendacji by nie uwzględnić żądania będącego w przedstawionej petycji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła decyzję zgodną z rekomendacją.

W kolejnym punkcie proszę pana przewodniczącego Jacka Świata o przedstawienie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie umożliwienia dochodzenia roszczeń przez chrześniaków prezydenta II Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Szanowni państwo, przed nami petycja złożona przez osobę fizyczną. Petycja dość szczególna, jej przedmiot jest, można powiedzieć, niezwykły. Mianowicie autor domaga się inicjatywy ustawodawczej w celu odzyskania przez niego środków z banku PKO, pochodzących z darowizny prezydenta II Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego dla swoich chrześniaków. W tym miejscu parę słów wyjaśnienia, mianowicie w 1926 r. prezydent Mościcki wydał dekret, że zostanie ojcem chrzestnym każdego siódmego i ewentualnie następnych synów w rodzinie. Prezydent w kilku przypadkach był osobiście ojcem chrzestnym, w większości przypadków reprezentował go znaczący urzędnik np. wojewoda. Ze statusem chrześniaka prezydenta łączyły się różne przywileje, stypendia, darmowa komunikacja, opieka zdrowotna i wreszcie, co ważne, wkład na książeczkę oszczędnościową Pocztowej Kasy Oszczędności w wysokości 50 zł, czyli to była mniej więcej połowa pensji takiej sobie, powiedzmy, nauczycielskiej. Oczywiście ta lokata też była obwarowana pewnymi zasadami, po jakim czasie można ją wypłacić, ewentualnie jak ją dalej wykorzystać.

Do 1939 r., kiedy pojawili się ostatni chrześniacy, w sumie było ich około dziewięciuset, dziś można przypuszczać, że żyje kilkudziesięciu z nich, dokładnie nie wiemy. Po wojnie rzecz jasna sytuacja się zmieniła, Pocztowa Kasa Oszczędności została zlikwidowana w 1948 r. Jej aktywa przejęła Powszechna Kasa Oszczędności. Natomiast, i tu ważne, wypłaty z lokat, z aktywów Pocztowej Kasy Oszczędności były dokonywane do 5 maja 1952 r. W związku z czym obecnie roszczenia o wkłady uległy przedawnieniu, zgodnie z art. 118 Kodeksu cywilnego.

Drugi problem jest taki, że autor domaga się, aby wprowadzić ustawą projekt dotyczący konkretnej osoby czy może kilku konkretnych osób, ponieważ dostaliśmy również pisma popierające ten postulat, złożone przez innych członków tej wspólnoty chrześniaków. Jednak byłaby to ustawa dotycząca bardzo wąskiej, konkretnej, nazwanej z imienia i nazwiska grupy osób, a nie ma obyczaju i możliwości by takie ustawy wprowadzać. Oczywiście teoretycznie jest to możliwe, konstytucyjnie jest to możliwe, ale łatwo się domyślić jakie miałoby to konsekwencje dla systemu prawnego kraju. Ponieważ właściwie każdy mógłby się domagać jakiejś ustawy, która jego osobistą, prywatną sprawę będzie regulować.

Wreszcie jest też problem trzeci, taki, że mieliśmy do czynienia z darowizną bardzo konkretną, która była firmowana przez prezydenta Mościckiego. Jest w ogóle pytanie, czy państwo może odpowiadać za darowizny w istocie prywatne? Nie bardzo. Wszystko to się składa na taką sytuację, że nie jesteśmy w stanie spełnić żądania wnioskodawcy. Choć osobiście nie mam wątpliwości, że chrześniacy prezydenta Mościckiego zostali skrzywdzeni przez historię, przez wojnę, zmiany ustrojowe. Teoretycznie mogliby wypłacać te pieniądze do 1952 r. – oni, czyli ich rodzice – ale wszyscy wiemy, że w apogeum

stalinizmu przyznanie się do bycia chrześniakiem prezydenta Mościckiego mogłoby spowodować po prostu przeróżne kłopoty i represje, i raczej nikt się tutaj nie wychylał. Czyli była krzywda, tylko, że nie jesteśmy w żaden sposób w stanie tego pod względem prawnym, a już szczególnie poprzez ustawę tej krzywdy naprawiać.

Dodam jeszcze, że chrześniacy prezydenta skrzyknęli się po zmianach ustrojowych, a więc na początku lat 90, jest stowarzyszenie, które zresztą występowało wielokrotnie w interesach również finansowych chrześniaków. Warto tutaj powiedzieć, że złożony został wniosek do Sądu Okręgowego w Rzeszowie, by tę sprawę rozwikłać. Sąd Okręgowy oddalił pozew. Również ten pozew został oddalony przez Sąd Apelacyjny. Sprawa trafiła do Sądu Najwyższego, który nie przyjął kasacji, a więc uznał, że te roszczenia są po prostu przedawnione. Kilkanaście lat temu z interpelacją w tej sprawie wystąpiła pani senator Kurska, a kilka lat temu wystąpił z interpelacją poseł Artur Górski, już świętej pamięci. Bardzo ważna pojawiła się odpowiedź z Ministerstwa Finansów, która szczegółowo analizuje sprawę wskazując, że te roszczenia zostały przedawnione. Dlatego z bólem muszę niestety rekomendować by Komisja nie uwzględniła żądania będącego przedmiotem petycji.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Również nasz stały doradca rekomenduje nieuwzględnienie żądania zawartego w petycji. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła decyzję o nieuwzględnieniu żądania zawartego w przedstawionej petycji.

Kolejna petycja i ponownie proszę pana przewodniczącego Jacka Świata o jej przedstawienie, a dotyczy ona uchylenia art. 5 ust. 2 ustawy z 22 września 1995 r. o zmianie ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Szanowni państwo, znów mamy do czynienia z petycją złożoną przez osobę fizyczną, która domaga się usunięcia art. 5 ust. 2 ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu uchwalonej w 1995 r., a więc jest to zadanie dla nas.

Autor uzasadnia, że nie obowiązują obecnie przepisy Prawa wyborczego wydane do 1995 r. W istocie nie obowiązują, art. 5 jest bowiem typowym przepisem przejściowym przy zmianie przepisów, uchwalaniu Ordynacji wyborczej, co nastąpiło w 1993 r. Konkretnie chodzi o regulację statusu wojewódzkich biur wyborczych, które zostały w nowej ordynacji włączone w skład Krajowego Biura Wyborczego.

Przepis przejściowy z natury rzeczy działa przejściowo i później pozostaje przepisem już nieczynnym, a więc uchylanie tego przepisu jest właściwie sztuką dla sztuki, byłoby tylko mnożeniem aktów prawnych niepotrzebnie. Ten przepis nie powoduje żadnych na co dzień skutków prawnych, ale jednocześnie istnieje i żyje, można powiedzieć, efekt tego przepisu przejściowego, czyli wojewódzkie biura wyborcze, które nadal, zgodnie z literą tego przepisu przejściowego wchodzą w skład Krajowego Biura Wyborczego. Jeśli ktoś by chciał sprawdzić, dlaczego kształt Krajowego Biura Wyborczego i wojewódzkich biur wyborczych jest taki jaki jest, to ma w ustawie przepis art. 5, który jest źródłem tej regulacji, dlatego warto go zostawić. Zatem są dwa argumenty za tym, żeby nie uwzględniać żądania będącego przedmiotem petycji.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Czy wobec rekomendacji by nie uwzględnić żądania zawartego w petycji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła decyzję zgodną z rekomendacją.

Punkty siódmy i ósmy zostały już rozpatrzone.

W punkcie dziewiątym mamy rozpatrzenie trzech projektów opinii.

Szanowni państwo, opinia pierwsza kierowana do ministra sprawiedliwości w sprawie zmian w ustawie z 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń. Petycję referował pan poseł Grzegorz Wojciechowski. Proszę o pana stanowisko.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, dokładnie to co chcieliśmy zawrzeć w tej opinii, zostało w tym projekcie zawarte, więc proponuję przyjąć. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa ma uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła opinię dla ministra sprawiedliwości w sprawie zmian w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń.

Opinia kolejna, również dla ministra sprawiedliwości w sprawie zmian porządkujących w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego.

Referowałem tę petycję. Potwierdzam, iż opinia jest zgodna z ustaleniami dokonanymi na posiedzeniu Komisji. Czy są uwagi do projektu opinii? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła opinię.

Trzecia opinia dla ministra rodziny i polityki społecznej w sprawie zmiany art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Petycję referowała pani przewodnicząca Izabela Katarzyna Mrzygłocka. Proszę o pani stanowisko.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, opinia jest zgodna z ustaleniami, które zostały zawarte czy wypracowane na Komisji. Nie mam uwag do opinii.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa ma uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła opinię.

Na tym wyczerpaliśmy porządek tego posiedzenia. Dziękuję wszystkim za udział. Zamykam posiedzenie Komisji.